Suur-Saimaan 1996 Ympäriajo

29.-30.6. LAPPEENRANTA-MIKKELI-LAPPEENRANTA

Muistithan tämän:

"Käyrissä on aina ajettava suurella varovaisuudella. Jos käyrän muoto on sellainen, että vaunu ei tahdo oikealla syrjällä pysyä, on ehdottomasti vauhtia hiljennettävä."

Automobiilioppi 1929

IV Suur-Saimaan Ympäriajo 1996

29.-30.6. Lappeenranta, Imatra, Puumala, Mikkeli, Suomenniemi, Lappeenranta

Mobilistit. Jo neljännen kerran starttaavat 25 vuotta ja sitä vanhemmat veteraaniautot ja -moottoripyörät kaksipäiväiselle turneelle Suur-Saimaata kiertämään, tällä kertaa vastapäivään. Saimaan runsas tiestö mahdollistaa jälleen kerran uusien maisemien läpi ajamisen. Vettä ja vehreyttä, kaupunkeja, maalaismaisemaa, arkkitehtuuria, jota edustaa mm. viime syksynä käyttöön vihitty Puumalan salmen mahtava silta. Ei niin kiirettä, ettei aikaa pysähtyä komeutta katselemaan. Olkaapa tarkkoina, josko vaikka näette Kauniin Veeran ja Komian Pojan.

Kesäkuun viimeisenä viikonloppuna mobiilit kokoontuvat lauantaiaamuna Lappeenrantaan. Lähtöpaikkana on Linnoitus, Lappeenrannan vanhin kaupunginosa, jossa sijaitsevalle Katariinan torille ajoneuvot kootaan yleisön ihasteltaviksi ennen lähtöä. Ensimmäinen ajoneuvo lähtee reitille klo 10.31. Ennen ensimmäisen ajoneuvon liikkeellesaattoa on aamun ohjelmassa jo asu-ajoneuvokilpailu. Siihen osallistuvien toivotaan täyttävän ilmoittautumislomakkeen asiaan liittyvät kohdat. Arvosteluraati suorittaa katselmuksen klo 9.30 alkaen. Maaliin Lappeenrantaan palataan vasta sunnuntaina iltapäivällä.

Mutta sitä ennen ehtiikin tapahtua vaikka mitä mukavaa...

Noin 280 km pitkän reitin varrella on kymmenkunta tehtävärastia. Edes 36- osaisen Encyclopedian lukeminen etukäteen ei auta, sillä kysymykset vaihtelevat tietämisestä taitamiseen. Takavuosina on punnittu kiviä hauiksen voimalla, arvailtu vuosisadan alun lapion käyttötarkoitusta, koetettu tunnistaa Rätvänää, jne. Tuntuu, että tehtävien ideoijilta eivät aiheet lopu.

Pisteet lasketaan yhteen ensimmäisen kerran Mikkelissä. Jotta ilmaan saadaan suuren urheilujuhlan tuntua, luetaan välitulokset Hotelli Varsavuoressa lauantai-ilatana.

Hotelli tuleekin olemaan illanvieton keskipiste, jossa ruokaillaan ja pidetään hauskaa - vietetään ohjelmalliset iltamat. Saattaapa joku yltyä viettämään Juhannuksen uudestaan. Hotelli tarjoaa majoituksen kahden hengen huoneissa 200 mk/henkilö, lisämaksu yhden hengen huoneesta on 70 mk. Hintoihin sisältyy kahviaamiainen ja kotiruoka päivällinen alku- ja jälkiruokineen. Majoituksen ja illallistoiveiden suhteen pyydetään ajoon osallistuvia ilmoittautumaan suoraan Hotelli Varsavuoreen, puh. (955) 367 111 tai faxilla (955) 367 032. Koko hotelli on varattu meidän käyttöön, joten epäselvyyksiä ei pitäisi syntyä.

☞

Ajotapahtumat ovat aina olleet erilaisia

Olen Jouni Johannes Hämäläinen, syntynyt 9.3.1944 Hirvensalmella. Autojen parissa olen touhunnut siitä alkaen, kun sain 18-vuotiaana ajokortin.

Ensimmäinen oma autoni oli Piikkinokka-Mosse (401), vuosimallia -55 ja sen ostohinta oli muistaakseni 350 mk. Uudesta pikkuautosta olisi joutunut pulittamaan tuolloin viisi - kuusi tonnia, jos niitä olisi onnistunut saamaan. Elettiin vielä tuontisäännöstelyvuosia. Mosse ei antanut kovin kummoista kyytiä, mutta oli aika varmatoiminen. Pikku laittamista ja huoltohommaa auton parissa kyllä riitti jatkuvasti. Oppi remonttihommiin tuli Mossen kanssa vähän kuin kaupantekijäisinä, Jouni tuumii. Seuraavakin autoni oli Mosse, nyt tyyppiä 403 ja mallia -57. Sekin oli vielä sivuventtiilikoneella, kulkuhaluja oli jo jonkin verran edellistä enemmän.

Vuonna -63 vaihdoin Mossen Pösö 403:een, vuosimallia -59 ja aloitin ammattimaisen liikennöinnin kuljettamalla postia Hirvensalmen kunnan länsiosiin. Postia ajellessa sai taivalta taittaa oikein nuoruuden innolla. Käytetyn Pösön vaihdoin Mikkelin Fordilla runsaan vuoden päästä ihan uuteen Angliaan. Se ei ollut ajomukavuudeltaan ranskalaista tasoa, mutta vastapainoksi se oli harmiton auto. Kilometrejä postihommissa kertyi vuodessa n. 40000, joten turhiin remontteihin ei ollut aikaa.

Vuoden -65 puolella postihommat jäivät, kun onnistuin ostamaan melko uuden taksin kaikkine lupineen. Auto oli Mersu, tyyppiä 190 D. Hevosvoimia siinä ei ollut sen enempää kuin Angliassakaan. Tilaa ja mukavuutta se kuitenkin tarjosi. Niitä tarvittiin pirssihommissa. Kyytejä alkoikin kertyä oikein reippaasti. Parhaana vuonna mittariin tuli lisää liki 150000 kilometriä sekalaista keikkakyytiä. Tyypillisiä ajoja olivat tanssilavareisut ympäri maakuntaa. Arkipäivisin taksimiestä työllistivät myös matkat Mikkeliin, lähimpään Pitkäripaiseen. Ja käytiinpä välillä pitemmälläkin, kun metsä- ja tonttikauppoja juhlivat isännät pääsivät vauhtiin. Samana kesänä oli kolme eri matkaa Hammerfestiinkin. Eikä sinne jääty taloksi, vaan kun paikka oli nähty, käännettiin tähtinokka taas kotia kohti ja menoksi. Matkustajat saivat kyllä nukkua vuoron perään, mutta kuskin piti olla ratissa liki tauotta. Ei olisi tainnut täyttää nykyisiä automiesten työaikamääräyksiä. Nuorena sitä kuitenkin jaksoi kummasti. Myös vauhti oli vapaiden nopeuksien aikaan monesti reipasta ja tien päällä käytiin välillä epävirallisia kisojakin. Jälkeenpäin ajatellen mukana on ollut myös onnea, sillä yhtään haaveria ei taksimiehen uralleni mahdu. Ainoan kerran kävin ojassa ensimmäisellä Mossella kylätiellä, joka oli silloin peilijäässä. 60-luvun loppupuolella ei matkamittariin kertynyt enää aivan yhtä villejä kilometrimääriä, koska autot pitäjillä alkoivat yleistyä. Joka lähtöön ei enää tarvittu taksia. Ajoa oli kuitenkin vähintään riittävästi, kun asiakkaiden kanssa tuli toimeen ja noudatti heidän toivomuksiaan. Kerrankin lähdettiin heinäkuun alkupäivinä Hirvensalmelta kohti pohjoista. Kotoa lähdettäessä vettä satoi kaatamalla ja kyytiläiset arvelivat joutavansa hyvinkin pitämään pienen loman ja käväisemään vaikka poroja katsomassa. Tultaessa Iisalmen korkeudelle sää kuitenkin poutaantui ja aurinko alkoi paistaa siniseltä taivaalta. Mukana olleille isännille tuli huoli heinätöistä, eikä muuta kuin kurvattiin takaisin kotia kohti. Hirvensalmelle saavuttaessa satoi taas kuin aisaa. Uutta starttia ei sillä kertaa enää otettu. Taksimiehen ei kuitenkaan auttanut viisastella vähääkään, jos halusi säilyttää suhteet kunnossa.

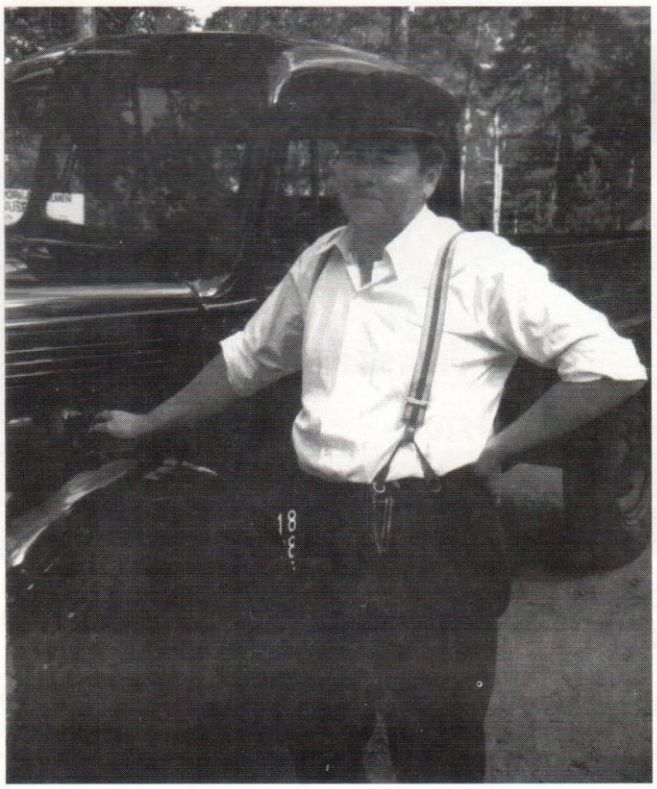

Suur-Saimaan Ympäriajo 1996

Kokeilin 60-luvun lopussa myös Toyota Crownia, koska sen nelisylinteriset mallit olivat luotettavassa maineessa. Minun autoni oli kutoskoneella, eikä sillä ilon päivää nähty. Takuuseen vaihdettiin niin venttiilejä, mäntiä kuin kanttakin. Vaikka takuu vastasi korjauksista, ei seisonta-ajan ansionmenetyksiä korvannut kukaan. Jouduin vaihtamaan auton MB 220 dieseliin alta vuoden.

Rakennutin kotikulmille, äskettäin valmistuneen vitostien varteen huoltamon vuosina 70 - 71 ja sen valmistuttua siirryin huoltamoyrittäjäksi. Taksin myin kaikkine lupineen velimiehelle. Huoltamohomman aikaan jäi jo jonkinlaista mahdollisuutta omaankin autoharrastukseen. Minulla olikin enimmillään jopa neljä autoa omistuksessa, vaikka vaimo hankki ajokortin vasta myöhemmin.

Aktiivisempi mobilistikausi alkoi kohdallani kuin itsestään huoltoaseman myynnin myötä vuonna -81 Hesarin ilmoituksesta osui silmään Ponttooni-Mersu, vm. -61, jota kaupitteli hyvinkäälainen opiskelija. Tähtikeula oli saanut vuosien mittaan luottamukseni ja niinpä starttasimme naapurini kanssa kohti Hyvinkäätä liki viivytyksettä. Kaupat tehtiin lyhyen koeajon ja pienen tinkimisen jälkeen, vaikkei hinta juuri tinkimällä alentunut. Auto oli kuitenkin ryhdikäs ja lähti pakkasessakin hyvin käyntiin. Muutaman korttelin koeajolenkilläkään ei ilmennyt vikoja.

Heti kotimatkan alussa, isolle tielle päästessä auton lämmöt kuitenkin nousivat punaiselle ja neula ei tahtonut pysyä jäähdyttelyn jälkeenkään kuin hetken normaalilukemissa. Kun pakkasta oli päälle parinkymmenen, nilkuttelimme auton pieni pätkä kerrallaan kohti kotia. Kumma, ettei kannentiiviste mennyt. Jälkeenpäin olen ihmetellyt monta kertaa, miksi emme laittaneet ostostamme hinaukseen. Taisivat mennä konseptit hetkeksi sekaisin innostuksesta. Loppujen lopuksi kyse ei ollut kummoisestakaan viasta. Syylärin kenno vain oli sisältä aivan tukkeessa. Korjaukseksi riitti kennon perusteellinen huuhtelu jäähdytinkorjaamolla.

Museokatsastusta varten Mersu on myöhemmin läpikäyty koriltaan perusteellisesti. Yhden kesäkauden aikana se mm. verhoiltiin uudelleen, koriin tehtin pieniä peltitöitä ja se maalattiin. Tekniikka on kuitenkin lähes kokonaan ostohetken jäljiltä ja edelleen moitteettomassa kunnossa. Sisäverhoiluja varten auto aikanaan "riisuttiin". Penkkien ja ovipahvien uudelleenteon ajaksi ajoin auton kotiin kuskinpenkiksi lattialle laitetun perunalaatikon päällä istuen. Seuraavana päivänä piti äitimuoria lähteä kuljettamaan sukulaisiin Pertunmaalle, ja kuinka ollakaan, käyttöauton konehuoneesta alkoi startatessa tulla savua. Johdot olivat menneet jostain oikosulkuun. Ei auttanut muu, kuin laittaa toinenkin perunalaatikko Ponttooni-Mersun sisälle ja äiti sen päälle istumaan. Kyläreissu onnistui riisutullakin varustuksella hyvin. Tädit kuitenkin surkuttelivat äidille, miten poika oli mennyt huonoon jamaan, kun piti ajella puupenkkisellä autolla, Jouni naureskelee.

Toinen harrasteautoni on Bedford-kuormuri, vuosimallia -48. Sen alkuperäinen omistaja oli mikkeliläinen sähköurakoitsija E.Timonen. Omistaja oli autostaan legendaarisen tarkka. Hän mm. ajeli sillä aamulla rakennustyömaalle sekä tarvittavat tarvikkeet, että asentajat, kaikki samalla kertaa. Mukana lavalla oli myös polkupyörä, jolla hän kävi päivällä hakemassa kaupungilta puuttuvaa pikkutavaraa, kun ei raskinut ajella Petterillä turhia. Polkupyörän häivyttyä näkymättömiin, kävivät sähkömiehet sitten koeajamassa Petteriä ja polttivat karstat pois koneesta. Auto palautettiin taas tarkoin entiselle paikalleen ennen isännän paluuta.

Petteri oli Timosen jälkeen sijoitusmielessä vähän aikaa mikkeliläisellä kiinteistövälittäjä Janhusella, joka myös museokatsastutti sen vuonna -88. Minä ostin Petterin Janhuselta heti museokatsastusta seuranneena päivänä, Jouni kertoo tyytyväisenä hankintaansa.

Olen osallistunut mobilistiajoihin vuodesta -83 alkaen. Eniten ajomerkkejä on kertynyt Savon Kerhon järjestämistä Ruska-ajoista (11 kpl). SA-HK:n rerkeilyajoissakin olen ollut mukana yhteensä seitsemän kertaa. "Kotimaisemissa" järjestetyissä Suur-Saimaan Ympäriajoissa olen ollut tähän mennessä joka kerralla ajajana. Mieli tekisi myös rastimieheksi, siinä hommassa näkee sekä ajoihin osallistujat että heidän kalustonsa kaikkein parhaiten.

SA-HK:n jäsenenä olen ollut Mikkelin Mobilistien kautta runsaat 10 vuotta, heti kerhon perustamisesta lähtien. Jo aiemmin ennätin kuulua kolme vuotta Savon Kerhoon. Vuonna -88, heti Petterin hankittuani liityin mukaan myös Veteraanikuorma-autoseuraan (VETKU), jonka tapahtumiin olen myös osallistunut jonkin verran. Mainita kannattaa Pitkä Keikka vuonna -89, jolloin ajoimme Rovaniemeltä Lappeenrantaan kuorma-autoilla.

Mielestäni sekä veteraaniautoharrastus sinänsä, että eri tapahtumiin osallistuminen tuovat uutta ulottuvuutta omaankin kokemuspiiriin. En ole vielä ollut kahdessa samanlaisessa tapahtumassa. Joka kerralla kuulee myös kertomuksia, jotka sivuavat aina jollain kantilta sekä autoilun historiaa. Mobilistitapahtumissa on mukana rehtiä porukkaa ja ilmapiiri on kotoinen. Parhaimmillaan ajotapahtumissa voi vaikka kuvitella elävänsä muistojen jo hiukan kultaamia vuosia uudelleen, Jouni tuumii.

Suur-Saimaan Ympäriajo 1996